

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare sextum anni DCCCXIX. sive capitulare Missorum dominicorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

qualitatem dandum vel accipiendum sit, videlicet Episcopo panes quadraginta, friscingæ tres, de potu modij tres, porcellus unus, pulli tres, ova quindecim, annona ad caballos modij quatuor. Abbatibus, Comiti, atque ministeriali nostro unicuique dentur cotidie panes triginta, friscingæ duæ, de potu modij duo, porcellus unus, pulli tres, ova quindecim, annona ad caballos modij tres. Vassallo nostro panes decem & septem, friscinga una, porcellus unus, de potu modij unus, pulli duo, ova decem, annona ad caballos modij duo.

cingæ duæ, de potu modij duo, porcellus unus, pulli tres, ova quindecim, annona ad caballos modij tres. Vassallo nostro panes decem & septem, friscinga una, porcellus unus, de potu modij unus, pulli duo, ova decem, annona ad caballos modij duo.

CAPITVLARE SEXTVM ANNI DCCCXIX.

S I V E

CAPITVLARE MISSORVM DOMINICORVM

*Nunc primùm editum ex vetustissimo codice MS. monasterij
sancti Galli in Helvetia.*

C A P. I.

DE statu Ecclesiæ & honore Pontificum, ut canonicè secundum iustitiam Dominorum nostrorum vivere & conversare debeant.

I I.

Vt Sacerdotes & Clericos secundum normam priorum patrum vivant.

I I I.

Vt tam monachi quam monachas, ubicunque fuerint, regulariter vitam degant.

I V.

De restauratione Ecclesiarum vel luminaria, seu officia etiam & Missas, necnon & sacritecta, ut in quantum possibilitas fuerit, per iustitiam Dominorum nostrorum, ubi necessitas, restauratæ & emendatæ fiant.

V.

De Ecclesiis & monasteria & senodochia quæ ad mundio palatij pertinent aut pertinere debent, ut unusquisque iustitiam Dominorum nostrorum Regum & eorum rectum consentiat.

V I.

De causis illicitis conjunctionibus omnibus vel etiam ceteris nefandas res, ut unusquisque in sua parrochia una cum consensu & adiutorio Comitis sui hoc pleniter sub celeritate amputare & emendare studeat. Et qui hoc facere non potuerit, ad aures piissimi Domini nostri vel ejus * po-

* Procri-
bus

steribus hoc innotescat absque tarditate, ut malum quod perpetratum est canonicè emendatum fiat.

V I I.

De viduis & orfanis & pauperibus vel omnibus impotentibus, ut in elemosyna Dominorum nostrorum Regum eorum iustitiam plenius accipiant.

V I I I.

De homicidiis & perjuriis, sacrilegis, & falsis testimoniis, & hoc quod nefandum aut contrarium sacris canonibus esse videtur, & hoc pleniter per vestram monitionem & per iudicium Comitis emendatum fiat. Et qui hoc facere noluerit, absque tarditate auribus præcellentissimi Domini nostri vel ejus posteribus hoc patefaciat.

I X.

De decimis, ut unusquisque suam decimam ad Ecclesiam offerat, sicut mos vel sacra consuetudo esse dinoscitur.

X.

Vt illicet qui illos episcopatos tenent, qui canonicè esse potest, sub celeritate sacros fiant.

X I.

Volimus quidem ut ea quæ superius retulimus ut unusquisque bonum certamen exinde habeant, seu & de aliis causis quas minimè in hoc capitulare inseruimus, & necessarij sunt commendandi per vestram sanctissimam monitionem emenda. Et qui

hoc facere neglexerit, si sacerdos aut Clericus fuerit, sciat se canonicum subiacere servitium; & si laicus, Dominorum no-

strorum iudicio & ejus proceribus sustinere.

EXPLICIT.

CAPITVLARE ANNI DCCCXXI.

S I V E

Capitula data apud Theodonis villam anno DCCCXX.
in generali populi conventu.

Nunc primùm edita ex duobus antiquis exemplaribus MSS. bibliothecæ Colbertine.

Vbi telonea exigi & ubi non exigi debeant.

I. Volumus firmiter omnibus in imperio nostro nobis à Deo commissio notum fieri ut nullus teloneum exigat nisi in mercatibus, ubi communia commercia emuntur ac venundantur; neque in pontibus, nisi ubi antiquitus telonea exigebantur; neque in ripis aquarum, ubi tantum naves solent aliquibus noctibus manere; neque in silvis, neque in fratis, neque in campis, neque subtus pontem transeuntibus, nec alicubi, nisi tantum ubi aliquid emitur aut venditur qualibet causa res ad communem usum pertinens, & ubi emptor cujuslibet utitur herba aut lignis aut aliis villaticis commodis, cum eo cujus sunt quibus utitur agat juxta aestimationem usus, & quod justum est de tali re illi persolvat. Quod si aliquis constituta mercata fugiens, ne teloneum solvere cogatur, & extra prædicta loca aliquid emere voluerit, & hujusmodi inventus fuerit, constringatur & debitum telonei persolvere cogatur. Et quisquis hujusmodi justa telonea solvere declinantem susceperit sive celaverit, id secundum suam legem emendare compellatur. Is tamen quem celavit debitum teloneum persolvat. Ceterum, sicut superius dictum est, nisi in memoratis locis nemo à quolibet exigat telonea. Et si fecerit contra hæc præcepta nostra, sciat se esse damnandum sexaginta summa solidorum.

De dispensa fidelium nostrorum.

II. Sive carris, sive sagmariis, sive frisingis, sive aliis quibuslibet vehiculis,

tam eorum qui nobis assidue in palatio deserviunt, quamque & eorum qui ad palatium eorum dispensam ducunt, nemo in pontibus, neque in navibus, neque in quibuslibet aliis locis, ab eis teloneum exigere præsumat. Quod si fecerit, noverit se similiter sexaginta summa solidorum pœna plectendum. Quod si aliquis reperiens fuerit qui ea quæ præmissa sunt non ad suam dispensam, nec ad proprios usus, sed potius venundandi causa ea duxerit, noverit se sicut superius comprehensum esse esse damnandum.

Qualis census exigi debeat de pontibus emendatis.

III. Nemo ex his qui pontes faciunt aut de immunitatibus aut de fiscis aut de liberis hominibus cogantur pontaticum de eodem quem fecerunt ponte persolvere. Et si forte quilibet voluerit ex propriis facultatibus eundem pontem emendare vel reficere, quamvis de suis propriis rebus eundem pontem emendet vel reficiat, non tamen de eodem ponte majorem censum exigere præsumat nisi sicut consuetudo fuit & justum esse dinoscitur.

Vt nullus liber homo ad brolios dominicos operari cogatur.

IV. Omnibus notum sit quia nolumus ut liber homo ad nostros brolios operari cogatur. Attamen de aliis publicis functionibus, quas solebant juxta antiquam consuetudinem facere, nemo se pro hac causa excuset.

De capitulis præterito anno additis legi Salicæ.

V. Generaliter omnes admonemus ut